

1

MODEL ANSWER
FY BA SEM I (CBGS)
Rural Development

Paper I

A.P. CODE 000 5804

Date -

Time - 3 Hrs

Marks - 100

सूचना - 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य होंगे 2) सर्व प्रश्नों का स्तर उच्च होना चाहिए

1) स्वामीय पैकेज को लागू करी दोहरी उम्मीदें

अ) ग्रामीण विकास के उद्देश्य स्पष्ट करा 90 गुण - 5 गुण x 2 = 90

1) कृषि उत्पादन वारिकरण 2) संशोधन व प्रशिक्षण सुविधा

3) प्राथमिक उद्योगों का विकास 4) जोड़कर विकास योजना विकास 5) सहकारी मूल्य बचत विकास विकास 6) मूल्यपूर्ण सेवाओं की पूर्णता 7) दुर्गम क्षेत्रों का आर्थिक संशोधन

ब) स्वामीय संरचना का कार्यात्मक ग्रामीण विकास का विविध कार्यक्रमों की चर्चा करें

90 गुण - 5 गुण x 2 = 90

1) सामुदायिक विकास कार्यक्रम 2) विपणन विकास कार्यक्रम 3) रोजगार विधायक कार्यक्रम 4) किसानों की कार्यक्रम 5) सामाजिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम 6) स्वयंसेवा संयोजन योजना

2) ग्रामीण विकास के लक्ष्य स्पष्ट करो 90 गुण - 5 गुण x 2 = 90

1) ग्रामीण विकास एक सामाजिक वास्तव्य 2) ग्रामीण समुदाय वसायिका समुदायों का अभाव 3) कांशविद 4) वैश्वीकरण व उपयोगी पैकेज 5) आंतरिक विकास 6) ग्रामीण विकास एक प्रक्रिया

3) स्वामीय पैकेज को लागू करी दोहरी उम्मीदें

अ) ग्रामीण समुदायों के संरचनात्मक लक्ष्य स्पष्ट करा - 90 गुण

ग्रामीण समुदाय संरचना - 30 गुण + 60 गुण लक्ष्य = 90 (5 गुण)

1) ग्रामीण संरचना 2) ग्रामीण सामाजिक संरचना 3) ग्रामीण आर्थिक संरचना

4) ग्रामीण जीवनाची विशेषता 5) ग्रामीण सामाजिक जीवन शैली

6) वस्ती संरचना पैकेज वेगळे

ब) ग्रामीण समुदायों के लक्ष्य स्पष्ट करा - 90 गुण - 5 गुण x 2 = 90

1) कृषि व मुख्य व्यवसाय 2) नैसर्गिक पर्यावरण 3) लक्ष्य आकार

4) सामाजिक कार्यक्रम 5) गतिशीलता अभाव 6) संयुक्त सुदृष्ट

7) सामाजिक जीवन 8) स्वयंसेवा दज 9) सामाजिक जीवन शैली

10) साधन संरचना जीवन

3) ग्रामीण सुदृष्टी विविध कार्य सांगा 90 गुण - 5 गुण x 2 = 90

1) जैविक कार्य - कामगार, प्रशिक्षण, संगोपन 2) मानवशास्त्रीय कार्य 3) सामाजिकीकरण 4) आर्थिक कार्य 5) मनोरंजन

७) ववालीम पैकी कोणाबाही बोलोयी उावे लिख.

(अ) वर्ग आणि जाती यातील फरक स्पष्ट करा. - १० गुण किमान पुस्तक $\times 2 = १०$

२) फरकालाठी मुद्दे - - १) संस्कृतत्वता २) बदलाची संधी ३) रोटी-बेटी व्यवहार
४) यंत्रणा ५) व्यवस्था निर्वहण ६) गतिशीलता ७) स्त्रीकरण या प्रकार

(ब) जाती व्यवस्थेच्या विविध वैशिष्ट्यांचा चर्चा करा. १० गुण - किमान पुस्तक $\times 2$

- १) समाजाची अंदात्मक विभागणी २) फोडकामिष्ट ३) विवाह विषयक बंधने
- ४) अवलंबन व सामाजिक संबंध विषयक निर्वहण ५) व्यवस्था निर्वहणे निर्वहण
- ६) सामाजिक व धार्मिक बंधने

(क) भालीय जातीसंबंधी गुण-दोष विशद करा. गुण ५ मुद्दे व दोष ५ मुद्दे = १०

- गुण- १) सामाजिक बंधनेची जाथा (शिमा) २) परस्पर मदत असे लुने
- ३) व्यवस्था निर्वहण ४) आंगरविवाहचे व्यवहार ५) कामाचे विरोधिका
- ६) सेवा व लक्ष्य भावना ७) जातीमध्ये एकत्र

दोष १) आर्थिक दोष - कामनिवृत्तीचा बाधक, अधिक किमतीचा बाधक
दोन वकलाची विषम किमती

(२) सामाजिक दोष : - उच्चजातीचे वर्चस्व, अस्थिरता व बंध
व्यवस्था असांशुकीचे विनाश, धर्मात्मा प्रोत्साहन सामाजिक सेवांचा बाध

(३) शर दोष - सांस्कृतिक सेवांचा धारक, वर्चस्वताचा बाधन

जातीवाद
(क) ववालीम पैकी कोणाबाही बोलोयी उावे लिख.

(अ) सामाजिक बंधने म्हणजे काय? सामाजिक बदलातील अडथळांचा चर्चा करा
सामाजिक बंधने व्याख्या - १० गुण + अडथळे १० गुण = १०

- १) बदल स्विकारण्याची झोपडा २) अपुवे संवाधान ३) अशील
- ४) विनीशिवण परंपरा व संचाल ५) आर्थिक अडथळे ६) ववालीम
- बंधनेचीत गळे ७) शासकीय यंत्रणेची अकार्यक्षमता

(ब) सामाजिक बदलातील लोकांदाहाणाची गरज सांगा - पुस्तक $\times 2 = १०$

- १) लोकसंघर्ष २) सरकारी कार्यात लोकांचा लक्षणा ३) परिणामकारक
- अंगलव्यवहार ४) स्थानिक राज्या व लक्षण (संपत्तीचा विचार ५) साधनांचा
- कार्यकार - लोकांदाहाण ६) जन्मनेचा विनाश कार्यकारण लक्षणा

(क) ग्रामीण सामाजिक बदलातील संघर्षाची भूमिका - १० गुण
५ मुद्दे $\times 2 = १०$

- १) लोकांदाहाणाची गरज २) सामाजिक बदलासाठी लोकांचा लक्षणा मिळवणे
- ३) लोकांदाहाणी व दबावासाठी आवर्तक ४) काळनास करू ५) संशोधन
- विकेप्रिकवणासाठी आवर्तक ६) नवनविद्ये कार्यचि क्षितीने
- ७) आधुनिक सामाजिक परिवर्तनाचे साधन

५. खालील पेंची कोणत्याही दोनही टिपा लिहा .

(3)

अ) जातीअंशेचे वर्णने (सकप - १० गुण) पुढे $\times 2 = १०$

१) औद्योगिकरण २) शहरीकरण ३) शिक्षणप्रसार ४) वनविधिविधायक वानप्रस्था
प्रभाव ५) नवीन कायदे ६) जाणिवारी विचार ७) जाणिवारीक गतिविधना.

ब) जातीचे शिक्षण - १० गुण - पुढे $\times 2 = १०$

१) पारंपारिक शिक्षण २) दलित शिक्षण ३) राजनैतिक शिक्षण
४) स्त्रीशिक्षण ५) वैदिक शिक्षण ६) धार्मिक शिक्षण
७) उद्योगिक शिक्षण ८) जे.इ.ए.वरील कार्ये यांचा शिक्षण

क) ग्रामीण भागातील वनविधना - १० गुण पुढे $\times 2 = १०$

१) जमीनदाख व मोठे रोकणी २) सावकार व व्यापार
३) मध्यमरोकणी ४) छोटे रोकणी ५) भूमिहीन रोकणी

ड) सामाजिक परिवर्तनाचे धरण - १० गुण पुढे $\times 2 = १०$

१) सामाजिक धरण २) राजकीय धरण
३) आर्थिक धरण ४) सांस्कृतिक धरण
५) लौकिक धरण ६) भौतिक धरण .